

اوجی؛ اولین عضو مشاهیر دارالرحمه

پیکر منصور اوجی دیروز در دارالرحمه شیراز به خاک سپرده شد اما نکته ماجرا این بود که خانواده‌اش می‌گویند در موقعیتی ناخواسته در رابطه با تدفین او قرار گرفته‌اند. خلیلی که داماد آقای شاعر است به ایستنا گفته قرار بود برای دیدن موقعیت محل دفن پیکر مرحوم به دارالرحمه شیراز بروییم و مکان را انتخاب

اگر در دوران پاندمی کرونا برای من اتفاقی افتاد راضی نیستم کسی بیاید و برایش مشکلی پیش بیاید. مراسم خاکسپاری منصور اوجی در شرایط کرونایی بدون انجام سخنرانی برگزار شد. «باغ شب» «خواب درخت و تنهایی زمین» و «شهر خسته» از جمله آثار زنده‌یاد اوجی بود.

نگاهی به عملکرد سینمایی دولت یازدهم و دوازدهم و سرانجام وعده‌های مطرح‌شده

سینمای تردید و امید

بیم و امیدهای سینما هم هر چهار سال یکبار تازه می‌شود، این‌که با تغییر دولت چه اتفاقی می‌افتد و چه آرزوها و توقعاتی برآورده و چه مشکلات و موانعی رفع می‌شود. آنچه مسلم است وضع سینما هیچ‌وقت در هیچ دولتی صفر و صد نبوده و همیشه با فرازونشیب‌های مختصری همراه بوده است. سینمای ایران فارغ از هر دولت، همواره مسیر طبیعی (به عبارت دیگر غیرطبیعی) و کجدار و مریز خود را طی می‌کند و دولت‌ها و دولتمردان سینمایی فقط تا اندازه‌ای اراده تغییر و بهبود اوضاع را دارند. تغییرات بیشتر و برآورده شدن آرزوهای بیشتر سینماگران معمولاً به عمر مدیریتی، تغییرات و ناآرامی و ناتوانی مدیران و چربش مشکلات و مسائل متعدد سینما و بعضاً عدم همکاری و چه بسا مانع‌تراشی برخی اهالی سینما مواجهیم. در همین دو دوره دولت هشت‌ساله حسن روحانی، سازمان سینمایی وزارت ارشاد به‌عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری سینما در کشور، سه مدیر را به خود دیده است: حجت‌... ایوبی، محمد مهدی حیدریان و حسین انتظامی. باوجود تلاش‌ها و اقداماتی که هر کدام از آنها در دوره مدیریت خود انجام دادند اما حتی همین تغییر و جابجایی‌ها در کلیت چندان به نفع سینما نبود و با خط سیر پیوسته و سازوکار و سیاست هدفمند و یکپارچه‌ای روبه‌رو نبودیم.

ضمن این‌که اساساً این دولت‌که با شعار تدبیر و امید به میدان آمد از قدرت و نفوذ سینما در میان مردم هم به‌خوبی بهره‌برد و با داعیه فرهنگی و هنری، بسیاری از هنرمندان و سینماگران را برای مشارکت مردم و پیروزی در انتخابات با خود همراه کرد اما همان‌طور که عملکرد دولت در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی با سرخوردگی‌هایی همراه بوده در سینما هم با اوضاع ناگوار و روبه‌روییم که البته در این یکی دو سال پایانی، شیوع کرونا هم مزید علت‌شده تا کارنامه سینمایی دولت روحانی، چندان بابت طبع و امیدوارکننده نباشد؛ البته ما اینجا در آستانه تغییر دولت و بیم و امیدهای تازه و در کنار برخی وعده‌های عمل‌نشده و کمتر تحقق یافته، نیمه‌پر لیوان دولت‌های یازدهم و دوازدهم را هم دیده‌ایم.

خانه سینما را باز می‌کنم

نتیجه

این وعده ۲۱ شهریور ۹۲ و همزمان با روز ملی سینما تحقق یافت و خانه سینما که از دی ۹۰ به دلیل تخلف منحل شده بود، پس از دو سال حاشیه و جنجال و کشمکش‌های فرسایشی بازگشایی شد. این اتفاق البته زمانی افتاد که مدت کوتاهی از وزارت جنتی و ریاست دکت حجت‌... ایوبی در سازمان سینمایی می‌گذشت. گرچه بازگشایی خانه سینما خیلی از سینماگران را ذوق زده کرد اما در ادامه فعالیت و به‌ویژه در سال‌های اخیر به نظر نمی‌رسد نشانی از آن رضایتمندی و شغف اولیه وجود داشته و این بزرگترین نهاد صنفی سینماگران آن‌طور که باید به داد اهالی سینما رسیده باشد.

وعده

این وعده‌ای بود که علی جنتی، وزیر پیشنهادی ارشاد در ۲۲ مرداد ۹۲ (یعنی ۱۰ روز بعد از تنفیذ حکم ریاست جمهوری حسن روحانی) داد و گفت: «در صورت کسب رای اعتماد از مجلس تلاش خواهیم کرد در اولین فرصت مشکلات موجود پیرامون فعالیت خانه سینما را بررسی و شرایط قانونی را برای بازگشایی آن فراهم کنیم.»

مدیر توقیف یا رفع توقیف فیلم‌ها نیستم

وعده

نتیجه

«پاداش» از فیلم‌های رفع توقیفی دولت یازدهم

«رستاخیز» از فیلم‌های توقیفی دولت یازدهم

با این وجود تلاش ایوبی برای رفع توقیف برخی فیلم‌ها قابل اشاره است و گویا او با چهار فیلم کمترین اثر توقیفی را در میان مدیران معاونت (و سازمان) سینمایی داشت. پاداش (کمال تبریزی)، قصه‌ها (رخشان بنی‌اعتماد)، زادبوم (ابوالحسن داوودی) و گس (کیارش اسدی‌زاده) از جمله فیلم‌هایی بودند که در دوره ایوبی، رفع توقیف شدند، اما در عوض فیلم‌هایی چون خانه دختر (شهرام شاه‌حسینی)، رستاخیز (احمد رضا درویش)، مادر قلب اتمی (علی احمدزاده) و عصبانی نیستم (رضا درمیشیان) از فیلم‌های توقیفی زمان مدیریت ایوبی هستند که به‌جز رستاخیز، باقی آنها در دوره‌های مدیریتی دیگر به نمایش درآمدند.

محمد مهدی حیدریان که پس از ایوبی، سکندار ریاست سازمان سینمایی شد و از سال ۹۵ تا ۹۷ این مسئولیت را به عهده داشت، در گفت‌وگویی در آذر ۹۵، آب پاکی را در زمینه فیلم‌های توقیفی روی دست اهالی سینما گذاشت و گفت: «موضوع فیلم‌های توقیفی در دستور کار من نیست.» باوجود این‌که به روایتی در زمان مسئولیت قبلی‌اش در معاونت سینمایی (از سال ۸۱ تا ۸۴) ۴۲ فیلم به نمایش درنیامده در کارنامه داشت و یکی از زورداران در این زمینه بود، در ادامه معتقد به بازبینی فیلم‌های مشکل‌دار بود و برای تعیین تکلیف و رفع توقیف بعضی از فیلم‌ها تلاش کرد. عصبانی نیستم، خانه دختر، مادر قلب اتمی، بلوک ۹ خروجی ۲ و پریناز، از جمله فیلم‌هایی بودند که زمان مدیریت حیدریان رنگ پرده را دیدند. اما در زمان او مشکل فیلم‌های خرس، رستاخیز، خانه پدری، اشغال‌های دوست‌داشتنی و... برای اکران حل نشد و از این میان دو فیلم خانه پدری و اشغال‌های دوست‌داشتنی سرانجام بعد از چند سال کشمکش، در دوره حسین انتظامی به نمایش درآمدند.

حجت‌... ایوبی شهریور ۹۳ و در گفت‌وگویی که با فارس داشت، این جمله را مطرح کرد. او در بخشی از این مصاحبه بلند و در پاسخ به سؤالی درباره لزوم ممیزی یا رفع توقیف فیلم‌ها گفت: «ما مدیر نشده‌ایم برای این‌که فیلمی را توقیف کنیم یا فیلمی را از توقیف در بیاوریم. من واقعا متاسفم که مسائل کوچک، تبدیل به مساله همه سینمای کشور می‌شود و همه مطالبه سینماگران یا عدم اکران یک فیلم می‌شود.»

ساختار سازمان سینمایی را کوچک می‌کنم

نتیجه

جنتی این وعده را در مراسم تودیع و معارفه رئیس سازمان سینمایی مطرح کرد و پرسیده بود: «آیا واقعا در سازمان سینمایی ۳۰۰ پست رسمی نیاز است؟» باوجود این پرسش و این وعده، این اتفاق نهنه‌ها در دوره‌های ریاست ایوبی و حیدریان نیفتاد، بلکه حتی حسین انتظامی به عنوان سومین رئیس سازمان سینمایی دولت روحانی هم یکی از اولین برنامه‌هایش را همین کوچک‌سازی و چابک‌سازی عنوان کرد؛ با این همه وعده جنتی در سال ۹۲ سرانجام تا حدودی در سال ۹۸ اتفاق افتاد و به‌عنوان مثال موسسه رسانه‌های تصویری (یک شرکت توزیع فیلم شبکه نمایش خانگی) در سازمان سینمایی در بنیاد سینمایی فارابی ادغام شد. باوجود این اقدام به نظر می‌رسد سازمان سینمایی همچنان می‌تواند به سمت چابک‌سازی و فایده بیشتر حرکت کند که البته ظاهراً به عمر مسئولیت انتظامی در این دولت قد نخواهد داد.

وعده

این هم از جمله وعده‌های علی جنتی، وزیر ارشاد دولت یازدهم بود که ۹ شهریور ۹۲ و در اوایل کار مطرح شد. چابک‌سازی سازمان‌ها و جلوگیری از موازی‌کاری‌ها فی‌نفسه کار مفید و موثری است و این وعده جنتی هم از این رو جلب توجه کرد.

گروه سینمایی کودک و نوجوان راه اندازی می‌شود

نتیجه

این وعده اگرچه عملی شد و فرشته طائرپور، دبیر شورای سیاستگذاری و راهبردی سینماهای کودک و نوجوان هم صحبت‌هایی در این خصوص مطرح کرد و در مقاطعی جلساتی هم در این زمینه تشکیل شد، اما در عمل و آن‌طور که شایسته و نیاز سینمای کودک و نوجوان است، اتفاق مثبتی نیفتاد و باوجود ساخت فیلم‌های کودک و نوجوان و برگزاری جشنواره مرتبط، سینمای کودک و نوجوان همچنان حال و روز خوشی ندارد و سهم بچه‌ها از سینمای حرفه‌ای ناچیز است، هرچند انیمیشن سینمایی ایران در این دوره و چند سال اخیر پیشرفت محسوسی داشت و بعضی از این آثار در اکران هم با استقبال و فروش مناسب روبه‌رو شد.

حجت‌... ایوبی، اولین رئیس سازمان سینمایی در دولت روحانی، مهر ۹۳ و در حاشیه رونمایی از پرده صلح مقابل مقراصلی جشنواره کودک، از راه اندازی گروه سینمایی کودک و نوجوان خبر داد.

سید جواد هاشمی ۳ گانه پیشونی سفید را در دولت روحانی تکمیل کرد

سهم سینمای کودک

۲۱

در مرور هشت سال فعالیت دولت روحانی به حدود ۳۱ فیلم در حوزه کودک و نوجوان رسیدیم، البته بنیاد سینمایی فارابی و نهادهایی چون کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و... تولیدات بیش از این تعداد داشتند، اما بحث منحصر به فیلم‌های قابل توجه‌تری است که راهی به اکران یافتند و مثل شهر موش‌ها ۲ و شاهزاده روم و فیلیشاه اکران موفق هم داشتند. اما باتوجه به آن وعده‌های مطرح شده، انتظار می‌رفت سینمای کودک و نوجوان وضع به مراتب بهتر از این داشته باشد.

«شهر موش‌ها ۲» در اکران سال ۹۳ رکوردشکن بود